

Frans Slager 1876–1953

Tot 30 januari tentoonstelling in Museum Slager

Maureen Trappeniers

Frans Slager (Den Bosch 1876–1953 Meerhout), de tweede zoon van Petrus Marinus Slager, de grondlegger van het schildersgeslacht Slager, was vóór alles landschapschilder. Hij vond zijn onderwerpen rond de IJzeren Man in Vught, in de Drunense duinen en de vennen bij Oisterwijk, maar vooral in de Brabantse Kempen. Van 1939 tot aan zijn dood heeft Frans Slager in Meerhout, midden in het Nethelandschap in België gewoond. Maar ook het 'landschap' van zijn geboortestad liet hem niet onberoerd. De oude binnenstad heeft hij vanuit het ouderlijk huis aan de Waterstraat als jong kunstenaar grondig verkend, met de Markt en de Sint-Janskathedraal als meest geliefde en karakteristieke motieven. In de tentoonstelling zijn verschillende versies onderling te vergelijken.

Frans Slager ontwikkelde ook een schrijverstalent, gekenmerkt door een opvallend beeldend taalgebruik. In die trant beschrijft hij later in zijn leven, in een opzet tot een autobiografie, zijn geboortestad Den Bosch. Uit dit ongepubliceerde en ongedateerde manuscript volgt hier een citaat over Den Bosch in de vier jaargetijden.

'In de winter, als de wind uit het Noord-Westen blies en de golven der diep overstroomde polders tegen de wallen beukten, schuimend over de vestingmuren joegen, opgezweept in een storm die dagen en nachten duurde, was alles zeer "romantisch"; zeer wáár en prachtig! Rondom, zoo ver het oog reikte een woelende zee, onder dreigende wolken en felle avondluchten, met lichtstrepen die van de verre horizon over de vlakke liepen en vergingen. Dichtbij en in de verte een grommend gedonder, met doffe echo's; een onafgebroken gieren en joeien, soms alsof mensen kloegen en om hulp riepen. Zoo lag Den Bosch daar als een verloren stadje op een donker eiland, omringd van zwiepend en kraakend geboomte.

Dieper in de lente verrees een lieflijk stadsbeeld boven de groene polders met wuivend gras en gebloemde. De leeuwerik steeg omhoog in die zonnige lucht, de reigers keerden terug, en de ooievaars betrokken hun oude nesten; de nachtegaal zong in het hoge hout en over de weilanden zweefden de liederen van het carillon door de blauwe lucht tot in de bloesemende dorpen. Des namiddags en in den

Frans Slager, 'Het Mariaportaal van de Sint-Jan in de winter', 1928.
(Collectie Museum Slager)

laten avond was er muziek onder het zwaar geboomte der bastions en op de markt en in de midzomer werd de stad geparfumeerd door voorbijtrekkende, hooggeladen hooiwagens, twintig achtereen, waarvan de geur zich vermengde met de bloesems van het jonge hout en hangen bleef en tot diep in de nacht de huizen binnendrong.

De herfst bracht haar wonderlijke kleurspel – de zon bleef koesterend – maar in de schaduwen werd het koud. De transepten der kathedraal en de straten werden vochtig en het rook naar dode bladeren in de bosschen. Tegen een donkere avondhemel, waarin de wilde ganzen voorbij trokken – verstierf het laatste licht. De klokken bonsden in de schemering en riepen de brave mensen naar de kerken – en er ratelden rijtuigen door de eenzame straten – die de liefhebbers naar concert en toneel of – een feest – brachten. Dan kwam weer ... de winter: een oude stad diep onder de sneeuw te midden van ijs en ... water!

Bij gelegenheid van de tentoonstelling over Frans Slager heeft Museum Slager (Choorstraat 16, tel. 073-6133216) een brochure uitgebracht met een tekst van Nel van der Heijden-Rogier.